



Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 24 czerwca 2019 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych – Europejski nakaz aresztowania – Decyzje ramowe – Brak bezpośredniej skuteczności – Pierwszeństwo prawa Unii – Konsekwencje – Decyzja ramowa 2002/584/WSiSW – Artykuł 4 pkt 6 – Decyzja ramowa 2008/909/WSiSW – Artykuł 28 ust. 2 – Oświadczenie państwa członkowskiego pozwalające mu na dalsze stosowanie istniejących instrumentów prawnych dotyczących przekazywania osób skazanych, mających zastosowanie przed dniem 5 grudnia 2011 r. – Opóźnione złożenie oświadczenia – Konsekwencje

W sprawie C-573/17

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez rechtbank Amsterdam (sąd rejonowy w Amsterdamie, Niderlandy) postanowieniem z dnia 28 września 2017 r., które wpłynęło do Trybunału w tym samym dniu, w postępowaniu dotyczącym wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego przeciwko

Danielowi Adamowi Popławskiemu,

przy udziale

Openbaar Ministerie

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes, R. Silva de Lapuerta, wiceprezes, J.C. Bonichot, A. Arabadjiev, M. Vilaras i C. Lycourgos (sprawozdawca), prezesi izb, M. Ilešič, J. Malenovský, L. Bay Larsen, C.G. Fernlund i S. Rodin, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: M. Ferreira, główna administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 1 października 2018 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Openbaar Ministerie przez K. van der Schafta i U.E.A. Weitzel, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu D.A. Popławskiego przez P.J. Verbeeka i T.O.M. Diebena, advocaten,

* Język postępowania: niderlandzki.

- w imieniu rządu niderlandzkiego przez M.K. Bulterman i J. Langer, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu hiszpańskiego przez M.J. Garcíę-Valdecasas Dorrego, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu austriackiego przez C. Pesendorfer, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu polskiego przez B. Majczyń, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez R. Troostersa, H. Krämera i S. Grünheid, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 27 listopada 2018 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni zasady pierwszeństwa prawa Unii oraz art. 28 ust. 2 decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej (Dz.U. 2008, L 327, s. 27).
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach wykonania w Niderlandach europejskiego nakazu aresztowania (zwanego dalej „ENA”) wydanego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu (Polska) przeciwko Danielowi Adamowi Popławskiemu w celu wykonania w Polsce kary pozbawienia wolności.

Ramy prawne

Prawo Unii

Decyzja ramowa 2002/584/WSiSW

- 3 Zgodnie z motywami 5, 7 i 11 decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania [przekazywania] osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1):

„(5) Cel Unii [Europejskiej], jakim jest ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, prowadzi do zniesienia ekstradycji między państwami członkowskimi i zastąpienia jej systemem przekazywania osób między organami sądowymi. W dalszej perspektywie wprowadzenie nowego, uproszczonego systemu przekazywania osób skazanych bądź podejrzanych w celach wykonania wyroku lub wszczęcia postępowania prowadzącego do wydania wyroku w sprawach karnych [wykonania wyroku lub ścigania] stwarza możliwość usunięcia [umożliwia wyeliminowanie] złożoności obecnych procedur ekstradycyjnych i związanej z nimi możliwości [związanego z nimi ryzyka] przewlekania postępowania. Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca w zakresie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu orzecznictwa sądowego [Dominująca do dziś między państwami członkowskimi tradycyjna współpraca powinna zostać zastąpiona przez system swobodnego przepływu w przestrzeni wolności,

bezpieczeństwa i sprawiedliwości orzeczeń] w sprawach karnych, obejmujący zarówno decyzje prawomocne, jak i nieprawomocne [obejmujący zarówno orzeczenia wydane w toku postępowania, jak i kończące postępowanie].

[...]

- (7) Jako że cel, jakim jest zastąpienie systemu wielostronnej ekstradycji zbudowany [wielostronnego systemu ekstradycji zbudowanego] na fundamencie Europejskiej konwencji o ekstradycji [podpisanej w Paryżu w dniu 13 grudnia 1957 r.], nie może zostać w sposób wystarczający osiągnięty przez działające jednostronnie państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Rada [Unii Europejskiej] może przyjąć odpowiednie środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 2 [TUE] i art. 5 [WE]. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, wymienioną [przewidzianą] w tym ostatnim artykule, niniejsza decyzja ramowa nie wykracza poza środki niezbędne dla osiągnięcia tego celu.

[...]

- (11) W stosunkach między państwami członkowskimi europejski nakaz aresztowania powinien zastąpić wszystkie wcześniejsze instrumenty dotyczące ekstradycji, łącznie z przepisami [postanowieniami] tytułu III [Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, podpisanej w Schengen w dniu 19 czerwca 1990 r. i która weszła w życie w dniu 26 marca 1995 r. (Dz.U. 2000, L 239, s. 19 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 19, t. 2, s. 9)], dotyczącymi ekstradycji”.

4 Artykuł 1 tej decyzji ramowej przewiduje:

„1. Europejski nakaz aresztowania stanowi decyzję sądową wydaną [orzeczenie sądowe wydane] przez państwo członkowskie w celu aresztowania [zatrzymania] i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby, której dotyczy wnioski, w celu przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności bądź środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności].

2. Państwa członkowskie wykonują każdy europejski nakaz aresztowania w oparciu o zasadę wzajemnego uznawania i zgodnie z przepisami niniejszej decyzji ramowej.

[...]”.

5 Artykuł 4 wspomnianej decyzji ramowej stanowi:

„Wykonujący nakaz organ sądowy może odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania:

[...]

- 6) jeśli europejski nakaz aresztowania został wydany w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego [polegającego na pozbawieniu wolności], a osoba, której dotyczy wnioski, jest obywatelem wykonującego nakaz państwa członkowskiego lub w tym państwie stale przebywa [osoba, której dotyczy nakaz, przebywa w wykonującym nakaz państwie członkowskim, jest jego obywatelem lub ma w nim miejsce zamieszkania], a państwo to zobowiązuje się wykonać karę pozbawienia wolności lub środek zabezpieczający zgodnie z jego prawem krajowym;

[...]”.

Decyzja ramowa 2008/909

6 Artykuł 3 ust. 1 decyzji 2008/909 stanowi:

„Celem niniejszej decyzji ramowej jest określenie zasad, zgodnie z którymi państwo członkowskie, aby ułatwić resocjalizację osoby skazanej, uznaje wyrok i wykonuje karę”.

7 Zgodnie z art. 4 ust. 5 i 7 tej decyzji ramowej:

„5. Państwo wykonujące może z własnej inicjatywy wystąpić z wnioskiem do państwa wydającego o przekazanie wyroku wraz z zaświadczeniem. Również osoba skazana może wystąpić z wnioskiem do właściwych organów państwa wydającego lub państwa wykonującego o wszczęcie procedury przekazania wyroku i zaświadczenia na podstawie niniejszej decyzji ramowej. Wnioski złożone zgodnie z niniejszym ustępem nie skutkują obowiązkiem przekazania wyroku wraz z zaświadczeniem przez państwo wydające.

[...]

7. Przy przyjęciu niniejszej decyzji ramowej lub później każde państwo członkowskie może powiadomić Sekretariat Generalny Rady, że – w związku z ustaleniami dokonany z innymi państwami członkowskimi, które przekazały takie samo powiadomienie – nie jest wymagana jego uprzednia zgoda zgodnie z ust. 1 lit. c) na przekazanie wyroku i zaświadczenia:

- a) jeżeli osoba skazana mieszka i legalnie przebywa w sposób ciągły od co najmniej pięciu lat w państwie wykonującym i zachowa prawo stałego pobytu w tym państwie; lub
- b) jeżeli osoba skazana jest obywatelem państwa wykonującego – w przypadkach innych niż określone w ust. 1 lit. a) i b).

[...]”.

8 Artykuł 7 ust. 4 decyzji ramowej przewiduje:

„Każde państwo członkowskie może w przy przyjęciu niniejszej decyzji ramowej lub później stwierdzić w oświadczeniu złożonym w Sekretariacie Generalnym Rady, że nie będzie stosowało ust. 1. Oświadczenie takie można wycofać w dowolnym czasie. Oświadczenia takie oraz informacje o ich wycofaniu podlegają publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*”.

9 Artykuł 25 decyzji ramowej 2008/909 stanowi:

„Bez uszczerbku dla decyzji ramowej [2002/584] przepisy niniejszej decyzji ramowej mają odpowiednio zastosowanie w zakresie, w jakim są zgodne z przepisami tej decyzji ramowej, do wykonywania kar, w przypadku gdy państwo członkowskie rozpocznie wykonywanie kary w sprawach objętych art. 4 [pkt] 6 tej decyzji ramowej lub gdy działając na mocy art. 5 [pkt] 3 tej decyzji ramowej, postawiło ono warunek, że dana osoba musi wrócić, aby odbyć karę w danym państwie członkowskim, dzięki czemu nie uniknie ona kary”.

10 Zgodnie z art. 26 ust. 1 decyzji ramowej 2008/909:

„Bez uszczerbku dla ich stosowania pomiędzy państwami członkowskimi a państwami trzecimi oraz dla ich przejściowego stosowania na mocy art. 28, niniejsza decyzja ramowa zastępuje od dnia 5 grudnia 2011 r. odpowiednie przepisy [postanowienia] następujących konwencji mających zastosowanie w stosunkach między państwami członkowskimi:

- Europejska konwencja o przekazywaniu osób skazanych z dnia 21 marca 1983 r. i jej protokół dodatkowy z dnia 18 grudnia 1997 r.,
- Europejska konwencja o międzynarodowej ważności wyroków karnych z dnia 28 maja 1970 r.,
- tytuł III rozdział 5 Konwencji wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach,
- Konwencja między państwami członkowskimi Wspólnot Europejskich w sprawie wykonywania zagranicznych postanowień w sprawach karnych z dnia 13 listopada 1991 r.”.

11 Artykuł 28 tej decyzji ramowej stanowi:

„1. Wnioski otrzymane przed dniem 5 grudnia 2011 r. podlegają istniejącym instrumentom prawnym dotyczącym przekazywania osób skazanych. Wnioski otrzymane po tej dacie podlegają przepisom przyjętym przez państwa członkowskie zgodnie z niniejszą decyzją ramową.

2. Każde państwo członkowskie może jednak przy przyjęciu niniejszej decyzji ramowej przez Radę złożyć oświadczenie, w którym stwierdzi, że w przypadkach, w których prawomocny wyrok został wydany przed datą przez nie określoną, będzie ono jako państwo wydające i wykonujące nadal stosowało istniejące instrumenty prawne dotyczące przekazywania osób skazanych mające zastosowanie przed dniem 5 grudnia 2011 r. Jeśli takie oświadczenie zostanie złożone, instrumenty te mają zastosowanie w takich przypadkach w stosunku do wszystkich innych państw członkowskich, niezależnie od tego, czy złożyły one takie samo oświadczenie. Wspomniana data nie może być późniejsza niż 5 grudnia 2011 r. Oświadczenie to jest opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Może ono zostać wycofane w dowolnym momencie”.

Prawo niderlandzkie

12 Artykuł 6 Overleveringswet (ustawy o przekazywaniu osób) z dnia 29 kwietnia 2004 r. (Stb. 2004, nr 195, zwanej dalej „OLW”), która dokonuje transpozycji decyzji ramowej 2002/584 do prawa niderlandzkiego, stanowi:

„1. Przekazanie obywatela niderlandzkiego jest dopuszczalne, jeżeli ma nastąpić do celów postępowania karnego prowadzonego przeciwko niemu oraz jeżeli w przekonaniu wykonującego nakaz organu sądowego zostało zapewnione, że w przypadku skazania go na bezwarunkową karę pozbawienia wolności w państwie członkowskim wydającym nakaz ze względu na czyny, w związku z którymi przekazanie jest dopuszczalne, będzie on mógł odbyć tę karę w Niderlandach.

2. Przekazanie obywatela niderlandzkiego jest niedopuszczalne, jeżeli tego przekazania żąda się w celu wykonania kary pozbawienia wolności, która została wymierzona temu obywatelowi w prawomocnym wyroku.

[...]

4. Prokurator powiadamia niezwłocznie właściwego ministra o każdej odmowie przekazania dokonanej wraz z oświadczeniem, o której mowa w ust. 3, dotyczącą gotowości Niderlandów do przejęcia wykonania zagranicznego wyroku.

5. Ustępy 1–4 stosuje się również do cudzoziemca posiadającego zezwolenie na pobyt na czas nieokreślony, jeżeli może on być ścigany w Niderlandach za czyny, które leżą u podstaw ENA, oraz jeżeli można oczekiwać, iż nie utraci on swego prawa pobytu w Niderlandach na skutek kary lub środka orzeczonych wobec niego w wyniku jego przekazania”.

- 13 Artykuł 6 ust. 3 OLW, w brzmieniu obowiązującym do chwili wejścia w życie Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties (ustawy o wzajemnym uznawaniu i wykonywaniu wyroków karnych skazujących na bezwzględne kary pozbawienia wolności lub kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania) z dnia 12 lipca 2012 r. (Stb. 2012, nr 333, zwanej dalej „WETS”), która wdraża decyzję ramową 2008/909, przewidywał:

„W przypadku odmowy przekazania opartej wyłącznie na art. 6 ust. 2 [...] prokuratura powiadamia wydający nakaz organ sądowy o gotowości wykonania wyroku zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 11 Konwencji o przekazywaniu osób skazanych, podpisanej w Strasburgu w dniu 21 marca 1983 r., lub na podstawie innej mającej zastosowanie konwencji”.

- 14 Od chwili wejścia w życie WETS art. 6 ust. 3 OLW ma następujące brzmienie:

„W przypadku odmowy przekazania opartej wyłącznie na przepisach art. 6 ust. 2 prokurator powiadamia wydający nakaz organ sądowy, że jest gotowy przejąć wykonanie wyroku”.

- 15 Artykuł 5:2 WETS stanowi:

„1. [WETS] w stosunkach z państwami członkowskimi Unii Europejskiej zastępuje [Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen (ustawę o przekazywaniu wykonania wyroków w sprawach karnych)] [...].

[...]

3. [WETS] nie ma zastosowania do orzeczeń sądowych [...], które uprawomocniły się przed dniem 5 grudnia 2011 r.

[...]”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 16 Wyrokiem z dnia 5 lutego 2007 r., który uprawomocnił się w dniu 13 lipca 2007 r., Sąd Rejonowy w Poznaniu skazał D.A. Popławskiego, obywatela polskiego, na karę pozbawienia wolności w wymiarze jednego roku z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Orzeczeniem z dnia 15 kwietnia 2010 r. sąd ten zarządził wykonanie kary.
- 17 W dniu 7 października 2013 r. wspomniany sąd wydał przeciwko D.A. Popławskiemu ENA w celu wykonania wspomnianej kary.
- 18 W ramach postępowania głównego dotyczącego wykonania tego ENA rechtbank Amsterdam (sąd rejonowy w Amsterdamzie) zastanawiał się, czy powinien zastosować art. 6 ust. 2 i 5 OLW, przewidujący podstawę niewykonania ENA na rzecz między innymi osób, które mieszkają w Niderlandach, tak jak to jest w przypadku D.A. Popławskiego.

- 19 Postanowieniem z dnia 30 października 2015 r. sąd odsyłający skierował do Trybunału pierwszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, w ramach którego zwrócił uwagę, że na podstawie art. 6 ust. 3 OLV, w brzmieniu obowiązującym do chwili wejścia w życie WETS, Królestwo Niderlandów, w przypadku gdy odmawia na mocy art. 6 ust. 2 i 5 OLV wykonania ENA, powinno powiadomić o „gotowości” do wykonania kary na podstawie konwencji wiążącej je z wydającym nakaz państwem członkowskim. Wyjaśnił on, że zgodnie z postanowieniami umownymi mającymi zastosowanie w stosunkach między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Niderlandów przejęcie wykonania kary w Niderlandach zależy od odpowiedniego wniosku złożonego przez Rzeczpospolitą Polską oraz że ustawodawstwo polskie stoi na przeszkodzie takiemu wnioskowi, w sytuacji gdy osoba, której wniosek ten dotyczy, jest obywatelem polskim.
- 20 W postanowieniu tym sąd odsyłający podkreślał, że w takiej sytuacji odmowa przekazania mogłaby doprowadzić do bezkarności osoby, której dotyczy ENA. Po wydaniu wyroku o odmowie przekazania przejęcie wykonania kary mogłoby bowiem okazać się niemożliwe, ze względu na brak odpowiedniego wniosku ze strony organów polskich.
- 21 Sąd odsyłający wyraził tym samym wątpliwości dotyczące zgodności art. 6 ust. 2–4 OLV z art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584, która pozwala na odmowę przekazania jedynie wówczas, gdy państwo członkowskie „zobowiązuje się” wykonać karę zgodnie ze swoim prawem krajowym.
- 22 W wyroku z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), Trybunał orzekł, że art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 należy interpretować w ten sposób, iż stoi on na przeszkodzie ustawodawstwu państwa członkowskiego wprowadzającemu w życie ten przepis, które – w przypadku gdy o przekazanie cudzoziemca, który posiada zezwolenie na pobyt na czas nieokreślony na terytorium tego państwa członkowskiego, zwraca się inne państwo członkowskie do celów wykonania kary pozbawienia wolności wymierzonej temu cudzoziemcowi na mocy prawomocnego wyroku – po pierwsze, nie dopuszcza takiego przekazania, a po drugie, ogranicza się do ustanowienia wobec organów sądowych pierwszego państwa członkowskiego obowiązku powiadomienia organów sądowych drugiego państwa członkowskiego o gotowości do przejęcia wykonania tego wyroku, przy czym w dniu odmowy przekazania nie zapewniono rzeczywistego przejęcia wykonania tego wyroku, a w przypadku gdyby takie przejęcie okazało się następnie niemożliwe, taka odmowa nie mogłaby zostać podważona.
- 23 We wspomnianym wyroku Trybunał orzekł również, że przepisy decyzji ramowej 2002/584 nie wywierają bezpośredniego skutku. Jednakże Trybunał przypominał, że właściwy sąd krajowy jest zobowiązany, z uwzględnieniem całości prawa wewnętrznego i przy zastosowaniu uznanych przez niego metod wykładni, do dokonania wykładni rozpatrywanych w sprawie w postępowaniu głównym przepisów krajowych w miarę możliwości w świetle brzmienia i celu tej decyzji ramowej, co w niniejszym przypadku oznacza, że w przypadku odmowy wykonania ENA wydanego w celu przekazania osoby, wobec której w wydającym nakaz państwie członkowskim wydano prawomocny wyrok skazujący na karę pozbawienia wolności, same organy sądowe wykonujące nakaz państwa członkowskiego mają obowiązek zapewnienia rzeczywistego wykonania kary pozbawienia wolności wymierzonej tej osobie (wyrok z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503).
- 24 W swoim postanowieniu odsyłającym sąd odsyłający podnosi, że ze wspomnianego wyroku wynika, iż art. 6 ust. 2, 3 i 5 OLV jest sprzeczny z art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584.
- 25 Zdaniem sądu odsyłającego, z wyroku z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503) wynika również, że prawo Unii nie stoi na przeszkodzie wykładni art. 6 ust. 3 OLV, w brzmieniu obowiązującym do chwili wejścia w życie WETS, zgodnie z którą art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 stanowi wymaganą przez ten przepis krajowy podstawę prawną wynikającą z umowy międzynarodowej, aby możliwe było wykonanie kary, przy czym ten art. 4 pkt 6 nie wymaga, w odróżnieniu od umów międzynarodowych mających zastosowanie w stosunkach z Rzeczpospolitą

Polską, wystosowania wniosku o przejęcie ze strony organów wydających ENA, w tym przypadku organów polskich, oraz że w związku z tym taka wykładnia art. 6 ust. 3 OLW pozwala na zapewnienie rzeczywistego wykonania kary pozbawienia wolności w Niderlandach.

- 26 Jednakże Minister van Veiligheid en Justitie (minister sprawiedliwości i bezpieczeństwa, Niderlandy, zwany dalej „ministrem”), który na mocy prawa niderlandzkiego jest organem właściwym dla przejęcia wykonania kary, stwierdził, że decyzja ramowa 2002/584 nie jest konwencją w rozumieniu art. 6 ust. 3 OLW w brzmieniu obowiązującym do chwili wejścia w życie WETS.
- 27 Sąd odsyłający uważa w tej sytuacji, że niezależnie od kwestii, czy wykładnia ministra jest prawidłowa, nie może on w tych okolicznościach stwierdzić, iż wykładnia taka zapewnia rzeczywiste wykonanie w Niderlandach kary orzeczonej wobec D.A. Popławskiego.
- 28 Sąd odsyłający zmierza zatem do ustalenia, czy na podstawie zasady pierwszeństwa prawa Unii możliwe jest odstąpienie od stosowania przepisów prawa niderlandzkiego sprzecznych z przepisami decyzji ramowej 2002/584, nawet jeśli te ostatnie przepisy nie wywierają skutku bezpośredniego. Sąd ten podkreśla, że jeśli odstąpi on od stosowania art. 6 ust. 2 i 5 OLW, nie będzie już podstawy, aby móc odmówić przekazania D.A. Popławskiego organom polskim.
- 29 Sąd odsyłający zastanawia się ponadto, czy art. 6 ust. 3 OLW, w brzmieniu zmienionym przez WETS, może znaleźć zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym, mając na uwadze, że od momentu tej zmiany przepis ten nie odsyła już do podstawy prawnej w konwencji w celu rzeczywistego przejęcia wykonania kary w Niderlandach.
- 30 Wspomniany Sąd podnosi co prawda, że na podstawie art. 5:2 ust. 3 WETS przepisy tej ustawy, które dokonują transpozycji decyzji ramowej 2008/909, nie mają zastosowania do orzeczeń sądowych, które stały się prawomocne przed dniem 5 grudnia 2011 r., jak to jest w przypadku wyroku, w którym D.A. Popławski został skazany na karę pozbawienia wolności. Sąd odsyłający podkreśla jednak, że art. 5:2 ust. 3 WETS stanowi wdrożenie oświadczenia złożonego przez Królestwo Niderlandów na podstawie art. 28 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 oraz że Trybunał nie wypowiedział się w przedmiocie ważności tego oświadczenia, a w szczególności co do jego ewentualnego spóźnionego charakteru, jako że oświadczenie to zostało złożone po przyjęciu tej decyzji ramowej.
- 31 Sąd ten podkreśla, że w sytuacji, gdyby wspomniane oświadczenie zostało uznane za nieważne, przepisy krajowe transponujące decyzję ramową 2008/909, w tym art. 6 OLW, zmieniony przez WETS, miałyby zastosowanie, zgodnie z art. 26 wspomnianej decyzji ramowej, w odniesieniu do wykonania ENA wydanego przeciwko D.A. Popławskiemu.
- 32 Jednakże zastosowanie rzeczonych przepisów krajowych w sporze w postępowaniu głównym zakładałoby, że art. 5:2 ust. 3 WETS można by interpretować zgodnie z decyzją ramową 2008/909, a gdyby tak nie było, że sąd ten mógłby odstąpić od stosowania tego przepisu zgodnie z zasadą pierwszeństwa prawa Unii. Ponadto należałoby rozstrzygnąć, czy w przypadku opartej na art. 6 OLW, zmienionym przez WETS, odmowy przekazania skuteczne wykonanie kary w Niderlandach zostanie zapewnione.
- 33 W przypadku odpowiedzi twierdzącej przekazania D.A. Popławskiego można by było odmówić, a kara mogłaby zostać wykonana w Niderlandach zgodnie z art. 6 ust. 2 i 5 OLW oraz art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584.

34 W tych okolicznościach rechtbank Amsterdam (sąd rejonowy w Amsterdamie) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1) Czy w sytuacji, w której wykonujący nakaz organ sądowy nie może dokonać wykładni wdrażających decyzję ramową przepisów prawa krajowego w sposób prowadzący do osiągnięcia rezultatu zgodnego z decyzją ramową, musi on – w oparciu o zasadę pierwszeństwa – odstąpić od stosowania przepisów prawa krajowego niezgodnych z przepisami owej decyzji ramowej?
- 2) Czy oświadczenie państwa członkowskiego w rozumieniu art. 28 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 złożone nie »przy przyjęciu [tej] decyzji ramowej«, lecz w późniejszym terminie, jest prawnie skuteczne?».

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania drugiego

- 35 Poprzez swoje pytanie drugie, które należy zbadać w pierwszej kolejności, sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 28 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 należy interpretować w ten sposób, że oświadczenie złożone przez państwo członkowskie na podstawie tego przepisu, po przyjęciu rzeczony decyzji ramowej, może wywierać skutki prawne.
- 36 Zgodnie z art. 3 ust. 1 decyzji ramowej 2008/909 jej celem jest określenie zasad, zgodnie z którymi państwo członkowskie, aby ułatwić resocjalizację osoby skazanej, uznaje wyrok i wykonuje karę orzeczoną przez sąd innego państwa członkowskiego. Z art. 25 tej decyzji ramowej wynika, że jej przepisy mają odpowiednio zastosowanie – w zakresie, w jakim przepisy te są zgodne z przepisami decyzji ramowej 2002/584 – do wykonywania kar w przypadkach, gdy państwo członkowskie zobowiąże się do wykonania kary zgodnie z art. 4 pkt 6 tej decyzji ramowej.
- 37 Decyzja ramowa 2008/909, zgodnie z jej art. 26, zastępuje od dnia 5 grudnia 2011 r. postanowienia konwencji o przekazywaniu osób skazanych, o których mowa w tym artykule, obowiązujących między państwami członkowskimi. Ponadto z art. 28 ust. 1 wspomnianej decyzji ramowej wynika, że wnioski o uznanie i wykonanie wyroków skazujących otrzymane po dniu 5 grudnia 2011 r. nie podlegają już istniejącym instrumentom prawnym dotyczącym przekazywania osób skazanych, lecz przepisom przyjętym przez państwa członkowskie zgodnie z tą decyzją ramową.
- 38 Artykuł 28 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 zezwala jednak każdemu państwu członkowskiemu przy przyjęciu tej decyzji ramowej na złożenie oświadczenia wskazującego, że w przypadkach, w których prawomocny wyrok został wydany przed datą przez nie określoną, z zastrzeżeniem, że nie może ona być późniejsza niż dzień 5 grudnia 2011 r., będzie ono jako państwo wydające i wykonujące nadal stosowało istniejące instrumenty prawne dotyczące przekazywania osób skazanych mające zastosowanie przed dniem 5 grudnia 2011 r. Jeśli państwo członkowskie złoży takie oświadczenie, wspomniane instrumenty mają zastosowanie w takich przypadkach w stosunku do wszystkich innych państw członkowskich, niezależnie od tego, czy złożyły one takie samo oświadczenie.
- 39 Decyzja ramowa 2008/909 została przyjęta w dniu 27 listopada 2008 r. W dniu 24 marca 2009 r. Królestwo Niderlandów przekazało Radzie oświadczenie na podstawie art. 28 ust. 2 tej decyzji ramowej (Dz.U. 2009, L 265, s. 41), w którym to państwo członkowskie wskazało, że we wszystkich przypadkach, w których prawomocny wyrok został wydany przed dniem 5 grudnia 2011 r., będzie ono stosowało istniejące instrumenty prawne dotyczące przekazywania osób skazanych mające zastosowanie przed tym dniem.

- 40 Z informacji dostarczonych przez sąd odsyłający wynika, że po złożeniu wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym badanego w ramach niniejszej sprawy oświadczenie to zostało wycofane przez Królestwo Niderlandów ze skutkiem na dzień 1 czerwca 2018 r. Niemniej jednak sąd odsyłający uznał, że należy podtrzymać drugie pytanie w szczególności z tego powodu, iż Rzeczpospolita Polska również złożyła oświadczenie w rozumieniu art. 28 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 po przyjęciu tej decyzji ramowej, w związku z czym wspomniane oświadczenie mogło również być spóźnione.
- 41 W tej kwestii należy przypomnieć, że jedynie do sądu krajowego, przed którym zawisł spór i na którym spoczywa odpowiedzialność za wydanie orzeczenia, należy – przy uwzględnieniu okoliczności konkretnej sprawy – zarówno ocena, czy do wydania wyroku jest mu niezbędne uzyskanie orzeczenia prejudycjalnego, jak i ocena znaczenia pytań, które przedkłada Trybunałowi. W konsekwencji, jeśli postawione pytania dotyczą wykładni przepisu prawa Unii, Trybunał jest co do zasady zobowiązany do wydania orzeczenia (wyrok z dnia 10 grudnia 2018 r., Wightman i in., C-621/18, EU:C:2018:999, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 42 Wynika stąd, że pytania dotyczące prawa Unii korzystają z domniemania posiadania znaczenia dla sprawy. Odmowa wydania przez Trybunał rozstrzygnięcia w przedmiocie postawionego przez sąd krajowy pytania prejudycjalnego jest możliwa tylko wtedy, gdy oczywiste jest, że wykładnia przepisu prawa Unii, o którą się zwrócono, nie ma żadnego związku ze stanem faktycznym lub z przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, gdy problem jest natury hipotetycznej bądź gdy Trybunał nie dysponuje informacjami w zakresie stanu faktycznego lub prawnego, które są niezbędne do udzielenia przydatnej odpowiedzi na przedstawione mu pytania (wyrok z dnia 10 grudnia 2018 r., Wightman i in., C-621/18, EU:C:2018:999, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 43 Tymczasem w niniejszym przypadku pomimo wycofania oświadczenia złożonego przez Królestwo Niderlandów na podstawie art. 28 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 przesłanki mogące skłonić Trybunał do odmowy wydania orzeczenia w przedmiocie postawionego pytania nie zostały spełnione.
- 44 Wystarczy bowiem zauważyć, że kwestia, czy oświadczenie złożone przez Rzeczpospolitą Polską wywołuje skutki prawne, może mieć znaczenie w ramach sporu będącego przedmiotem postępowania głównego, jeśli zgodnie z art. 28 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 oświadczenie takie zobowiązuje pozostałe państwa członkowskie w ramach stosunków z Rzeczpospolitą Polską do dalszego stosowania – w przypadkach określonych we wspomnianym oświadczeniu – istniejących instrumentów prawnych dotyczących przekazywania osób skazanych, mających zastosowanie przed dniem 5 grudnia 2011 r.
- 45 Co do istoty należy podkreślić, że art. 28 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 stanowi odstępstwo od ogólnego systemu ustanowionego w art. 28 ust. 1 tej decyzji ramowej oraz że, co więcej, każde państwo członkowskie powinno wdrożyć to odstępstwo jednostronnie. Wynika stąd, że wspomniany przepis należy interpretować w sposób ścisły (zob. podobnie wyrok z dnia 25 stycznia 2017 r., van Vemde, C-582/15, EU:C:2017:37, pkt 30).
- 46 Otóż z samego brzmienia tego przepisu wynika, że oświadczenie, o którym w nim mowa, powinno zostać złożone przez państwo członkowskie w dniu przyjęcia wspomnianej decyzji ramowej. Wynika stąd, że oświadczenie złożone po tym dniu nie spełnia przesłanek wyraźnie przewidzianych przez prawodawcę Unii, aby mogło ono wywoływać skutki prawne.
- 47 Wykładnię tę potwierdza systematyka decyzji ramowej 2008/909. Jak bowiem zauważył rzecznik generalny w pkt 47 opinii, w sytuacji gdy prawodawca Unii zamierzał umożliwić, aby oświadczenie mogło zostać złożone nie tylko przy przyjęciu tej decyzji ramowej, lecz również później, taka możliwość została wyraźnie przewidziana we wspomnianej decyzji ramowej, jak ilustrują to art. 4 ust. 7 oraz art. 7 ust. 4 tej decyzji ramowej.

- 48 Należy jeszcze zaznaczyć, że wbrew temu, co twierdzi rząd niderlandzki w uwagach na piśmie, samo wyrażenie przez państwo członkowskie – w dniu przyjęcia decyzji ramowej 2008/909 lub na wcześniejszym etapie jej sporządzenia – zamiaru złożenia oświadczenia zgodnie z art. 28 ust. 2 tej decyzji ramowej nie jest równoznaczne z oświadczeniem w rozumieniu tego przepisu. Takie oświadczenie, w przeciwieństwie do zwykłego oświadczenia o zamiarze, powinno bowiem wskazywać jednoznacznie datę ogłoszenia prawomocnych wyroków skazujących, które dane państwo członkowskie zamierza wyłączyć z zakresu zastosowania wspomnianej decyzji ramowej.
- 49 W świetle powyższych rozważań na pytanie drugie należy odpowiedzieć, że art. 28 ust. 2 decyzji ramowej 2008/909 należy interpretować w ten sposób, iż oświadczenie złożone przez państwo członkowskie na podstawie tego przepisu, po przyjęciu tej decyzji ramowej, nie może wywierać skutków prawnych.

W przedmiocie pytania pierwszego

- 50 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy zasadę pierwszeństwa prawa Unii należy interpretować w ten sposób, że zobowiązuje ona sąd państwa członkowskiego do odstąpienia od stosowania przepisu prawa tego państwa, który jest niezgodny z przepisami decyzji ramowej.
- 51 Z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi wynika, że sąd odsyłający zastanawia się w szczególności nad możliwością odstąpienia od stosowania przepisów krajowych, które uważa za sprzeczne z decyzjami ramowymi 2002/584 i 2008/909.
- 52 W celu udzielenia odpowiedzi na to pytanie należy przypomnieć w pierwszej kolejności, że prawo Unii charakteryzuje się tym, iż pochodzi z niezależnego źródła, jakie stanowią traktaty, że ma pierwszeństwo przed prawem państw członkowskich oraz że wiele przepisów mających zastosowanie do obywateli państw członkowskich i do samych tych państw jest bezpośrednio skutecznych. Owe podstawowe cechy prawa Unii doprowadziły do powstania ustrukturyzowanej sieci zasad, przepisów i wzajemnie zależnych od siebie stosunków prawnych wiążących wzajemnie samą Unię i jej państwa członkowskie, jak również te państwa między sobą (zob. w szczególności opinia 2/13 z dnia 18 grudnia 2014 r., EU:C:2014:2454, pkt 166, 167; wyrok z dnia 10 grudnia 2018 r., Wightman i in., C-621/18, EU:C:2018:999, pkt 45; opinia 1/17 z dnia 30 kwietnia 2019 r., EU:C:2019:341, pkt 109).
- 53 Zasada pierwszeństwa prawa Unii ustanawia prymat prawa Unii nad prawem państw członkowskich (wyrok z dnia 15 lipca 1964 r., Costa, 6/64, EU:C:1964:66, s. 1159, 1160).
- 54 Zasada ta nakłada zatem na wszystkie organy państw członkowskich obowiązek zapewnienia pełnej skuteczności różnych norm prawa Unii, a prawo państw członkowskich nie może mieć wpływu na skuteczność przyznaną tym różnym normom w obrębie terytorium tych państw (zob. podobnie wyroki: z dnia 26 lutego 2013 r., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, pkt 59; z dnia 4 grudnia 2018 r., Minister for Justice and Equality i Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, pkt 39).
- 55 W tym względzie należy zauważyć, że zasada wykładni prawa wewnętrznego zgodnej z prawem Unii, na podstawie której sąd krajowy jest zobowiązany do dokonywania wykładni prawa krajowego w możliwie największym zakresie zgodnej z prawem Unii, jest nierozłącznie związana z systemem traktatów, gdyż pozwala sądowi krajowemu na zapewnienie, w ramach ich właściwości, pełnej skuteczności prawa Unii przy rozpoznawaniu zawisłych przed nimi sporów (wyroki: z dnia 19 grudnia 2013 r., Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, pkt 75, 76; z dnia 8 listopada 2016 r., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, pkt 59; z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 31).

- 56 Podobnie brak możliwości uzyskania przez jednostki odszkodowania w przypadku spowodowania uszczerbku dla ich uprawnień poprzez naruszenie prawa Unii, które może być przypisane państwu członkowskiemu, prowadziłby do podważenia pełnej skuteczności norm prawa Unii oraz osłabienia ochrony praw, których są one źródłem (wyrok z dnia 19 listopada 1991 r., Francovich i in., C-6/90 i C-9/90, EU:C:1991:428, pkt 33).
- 57 Z powyższego wynika, że w celu zapewnienia skuteczności wszystkich przepisów prawa Unii zasada pierwszeństwa wymaga w szczególności dokonywania przez sądy krajowe wykładni ich prawa krajowego w możliwie największym zakresie zgodnej z prawem Unii i przyznania jednostkom możliwości uzyskania odszkodowania w przypadku, gdy ich prawa zostały naruszone przez naruszenie prawa Unii, które można przypisać państwu członkowskiemu.
- 58 Ponadto zgodnie z zasadą pierwszeństwa w razie niemożności dokonania wykładni uregulowania krajowego w sposób zgodny z wymogami określonymi w prawie Unii sąd krajowy, do którego należy w ramach jego kompetencji stosowanie przepisów prawa Unii, zobowiązany jest zapewnić pełną ich skuteczność, w razie konieczności z własnej inicjatywy, nie stosując wszelkich sprzecznych z nimi przepisów prawa krajowego, także późniejszych, bez konieczności żądania lub oczekiwania na uprzednie uchylenie tych przepisów w drodze ustawodawczej lub w jakimkolwiek innym trybie konstytucyjnym (zob. podobnie wyrok z dnia 4 grudnia 2018 r., Minister for Justice and Equality i Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 59 Mając to na uwadze, należy jeszcze wziąć pod uwagę inne podstawowe cechy charakterystyczne prawa Unii, a w szczególności uznanie bezpośredniego skutku jedynie w odniesieniu do części przepisów tego prawa.
- 60 Zasada pierwszeństwa prawa Unii nie może zatem prowadzić do podważenia zasadniczego rozróżnienia między z jednej strony przepisami prawa Unii, które wywierają bezpośredni skutek, a z drugiej strony przepisami, które nie wywierają takiego skutku, ani w związku z tym do ustanowienia jednolitego systemu stosowania wszystkich przepisów prawa Unii przez sądy krajowe.
- 61 W tym względzie należy podkreślić, że każdy sąd krajowy, orzekający w ramach swoich kompetencji jako organ państwa członkowskiego, jest zobowiązany odstąpić od stosowania wszelkiego przepisu prawa krajowego sprzecznego z bezpośrednio skutecznym przepisem prawa Unii w ramach toczącego się przed tym sądem sporu (zob. podobnie wyroki: z dnia 8 września 2010 r., Winner Wetten, C-409/06, EU:C:2010:503, pkt 55 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 24 stycznia 2012 r., Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, pkt 41; a także z dnia 6 listopada 2018 r., Bauer i Willmeroth, C-569/16 i C-570/16, EU:C:2018:871, pkt 75).
- 62 Natomiast nie można powoływać się na przepis prawa Unii, jako taki, który nie wywiera bezpośredniego skutku, w ramach sporu objętego prawem Unii w celu wyłączenia stosowania sprzecznego z nim przepisu prawa krajowego.
- 63 Sąd krajowy nie jest zatem zobowiązany odstąpić – jedynie na podstawie prawa Unii – od stosowania przepisu prawa krajowego sprzecznego z postanowieniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, która, tak jak i jej art. 27, nie wywiera bezpośredniego skutku (zob. podobnie wyrok z dnia 15 stycznia 2014 r., Association de médiation sociale, C-176/12, EU:C:2014:2, pkt 46–48).
- 64 Podobnie powołanie się na przepis dyrektywy, który nie jest wystarczająco jasny, precyzyjny i bezwarunkowy, aby można było przyznać mu bezpośrednią skuteczność, nie może prowadzić jedynie na podstawie prawa Unii do wyłączenia stosowania przepisu prawa krajowego przez sąd państwa członkowskiego (zob. podobnie wyroki: z dnia 24 stycznia 2012 r., Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, pkt 41; z dnia 6 marca 2014 r., Napoli, C-595/12, EU:C:2014:128, pkt 50; z dnia

25 czerwca 2015 r., Indėlių ir investicijų draudimas i Nemaniūnas, C-671/13, EU:C:2015:418, pkt 60; a także z dnia 16 lipca 2015 r., Larentia + Minerva i Marenave Schiffahrt, C-108/14 i C-109/14, EU:C:2015:496, pkt 51, 52).

- 65 Ponadto zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, dyrektywa nie może sama z siebie nakładać obowiązków na jednostkę, wobec czego nie można powoływać się na nią wobec jednostki w postępowaniu przed sądem krajowym (zob. w szczególności wyroki: z dnia 26 września 1996 r., Arcaro, C-168/95, EU:C:1996:363, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 17 lipca 2008 r., Arcor i in., od C-152/07 do C-154/07, EU:C:2008:426, pkt 35; a także z dnia 22 stycznia 2019 r., Cresco Investigation, C-193/17, EU:C:2019:43, pkt 72 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 66 W tym względzie należy przypomnieć, że na mocy art. 288 akapit trzeci TFUE prawnie wiążący charakter dyrektywy, na którym opiera się możliwość powołania się na nią, istnieje wyłącznie w stosunku do „każdego państwa członkowskiego, do którego jest ona skierowana”, oraz że Unia ma uprawnienia do nakładania w sposób ogólny, abstrakcyjny i bezpośrednio skuteczny zobowiązań na jednostki wyłącznie w obszarach, w których powierzono jej uprawnienie do wydawania rozporządzeń (zob. podobnie wyroki: z dnia 12 grudnia 2013 r., Portgás, C-425/12, EU:C:2013:829, pkt 22; z dnia 22 stycznia 2019 r., Cresco Investigation, C-193/17, EU:C:2019:43, pkt 72).
- 67 Z powyższego wynika, że nawet jasny, precyzyjny i bezwarunkowy przepis dyrektywy nie pozwala sądowi krajowemu na odstępnie od stosowania przepisu prawa krajowego, który jest z nim sprzeczny, jeżeli w wyniku tego zostałby nałożony na jednostkę dodatkowy obowiązek (zob. podobnie wyroki: z dnia 3 maja 2005 r., Berlusconi i in., C-387/02, C-391/02 i C-403/02, EU:C:2005:270, pkt 72, 73; z dnia 17 lipca 2008 r., Arcor i in., od C-152/07 do C-154/07, EU:C:2008:426, pkt 35–44; z dnia 27 lutego 2014 r., OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, pkt 46, 47; z dnia 7 sierpnia 2018 r., Smith, C-122/17, EU:C:2018:631, pkt 49; a także z dnia 22 stycznia 2019 r., Cresco Investigation, C-193/17, EU:C:2019:43, pkt 73).
- 68 Zgodnie z orzecznictwem przypomnianym w pkt 64–67 niniejszego wyroku, o ile ciążący na sądzie krajowym obowiązek odstąpienia od stosowania przepisu prawa krajowego sprzecznego z przepisem prawa Unii wynika z przyznanego temu ostatniemu przepisowi pierwszeństwa, o tyle jednak jest on uzależniony od bezpośredniej skuteczności wspomnianego przepisu w sporze zawisłym przed tym sądem. Sąd krajowy nie jest zatem zobowiązany odstąpić – jedynie na podstawie prawa Unii – od stosowania przepisu prawa krajowego sprzecznego z przepisem prawa Unii, jeżeli ten ostatni przepis nie wywiera bezpośredniego skutku.
- 69 W drugiej kolejności należy wskazać, że ani decyzja ramowa 2002/584, ani decyzja ramowa 2008/909 nie wywierają bezpośredniego skutku. Owe decyzje ramowe zostały bowiem przyjęte na podstawie dawnego trzeciego filaru Unii, a dokładniej na podstawie art. 34 ust. 2 lit. b) UE. Tymczasem postanowienie to przewidywało, po pierwsze, że decyzje ramowe wiążą państwa członkowskie w odniesieniu do rezultatu, jaki należy osiągnąć, jednocześnie pozostawiając organom krajowym kompetencje w zakresie formy i środków, a po drugie, że decyzje ramowe nie mogą wywierać bezpośredniego skutku (wyroki: z dnia 8 listopada 2016 r., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, pkt 56; z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 26).
- 70 W tym zakresie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 9 Protokołu (nr 36) w sprawie postanowień przejściowych, załączonego do traktatów, skutki prawne aktów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii przyjętych na podstawie traktatu UE przed wejściem w życie traktatu z Lizbony zostają utrzymane do czasu uchylecia, unieważnienia lub zmiany tych aktów w zastosowaniu traktatów. Ponieważ decyzje ramowe 2002/584 i 2008/909 nie zostały uchylone, unieważnione ani zmienione, nadal wywierają one skutki prawne zgodnie z art. 34 ust. 2 lit. b) UE (wyrok z dnia 8 listopada 2016 r., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, pkt 57).

- 71 Ponieważ wspomniane decyzje ramowe nie wywierają bezpośredniego skutku na podstawie samego traktatu UE, z pkt 68 niniejszego wyroku wynika, że sąd państwa członkowskiego nie jest zobowiązany odstąpić – jedynie na podstawie prawa Unii – od stosowania przepisu prawa krajowego sprzecznego z tymi decyzjami ramowymi.
- 72 W trzeciej kolejności należy przypomnieć, że o ile decyzje ramowe nie mogą wywoływać bezpośrednich skutków, o tyle jednak ich wiążący charakter powoduje powstanie po stronie organów krajowych obowiązku zgodnej z prawem Unii wykładni prawa krajowego od dnia upływu terminu transpozycji tych decyzji ramowych (wyrok z dnia 8 listopada 2016 r., *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, pkt 58, 61).
- 73 Stosując prawo krajowe, organy te są zobowiązane dokonywać jego wykładni w miarę możliwości w świetle brzmienia i celu decyzji ramowej, tak aby osiągnąć przewidziany w niej skutek (zob. podobnie wyroki: z dnia 16 czerwca 2005 r., *Pupino*, C-105/03, EU:C:2005:386, pkt 43; z dnia 5 września 2012 r., *Lopes Da Silva Jorge*, C-42/11, EU:C:2012:517, pkt 54; z dnia 8 listopada 2016 r., *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, pkt 59; z dnia 29 czerwca 2017 r., *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 31).
- 74 Zasada wykładni zgodnej prawa krajowego ma jednak pewne granice.
- 75 Tym samym ogólne zasady prawa, w tym w szczególności zasady pewności prawa i niedziałania prawa wstecz, stoją na przeszkodzie między innymi temu, aby na podstawie decyzji ramowej i niezależnie od ustawy wprowadzającej ją w życie wspomniany obowiązek mógł doprowadzić do ustalenia bądź zaostreżenia odpowiedzialności karnej osób, które popełniły przestępstwo (zob. podobnie wyroki: z dnia 8 listopada 2016 r., *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, pkt 63, 64; a także z dnia 29 czerwca 2017 r., *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 32).
- 76 Podobnie zasada wykładni zgodnej nie może stanowić podstawy do dokonywania wykładni prawa krajowego *contra legem* (wyrok z dnia 29 czerwca 2017 r., *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo). Innymi słowy, obowiązek wykładni zgodnej przestaje obowiązywać w chwili, gdy prawo krajowe nie może być zastosowane w sposób, który doprowadziłby do rezultatu zgodnego z celem wyznaczonym przez daną decyzję ramową (wyrok z dnia 8 listopada 2016 r., *Ognyanov*, C-554/14, EU:C:2016:835, pkt 66).
- 77 Niemniej zasada wykładni zgodnej z prawem Unii wymaga uwzględnienia wszystkich przepisów prawa krajowego i stosowania uznanych w porządku krajowym metod wykładni, by zapewnić pełną skuteczność danej decyzji ramowej i dokonać rozstrzygnięcia zgodnego z realizowanymi przez nią celami (zob. podobnie wyroki: z dnia 5 września 2012 r., *Lopes Da Silva Jorge*, C-42/11, EU:C:2012:517, pkt 56; z dnia 29 czerwca 2017 r., *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 34; z dnia 12 lutego 2019 r., *TC*, C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, pkt 68).
- 78 W tym kontekście Trybunał już orzekł, że wymóg dokonywania wykładni zgodnej może w danym wypadku obejmować konieczność zmiany utrwalonego orzecznictwa przez sądy krajowe, jeżeli opiera się ono na wykładni prawa krajowego, której nie da się pogodzić z celami decyzji ramowej, oraz odstąpienia od stosowania, z własnej inicjatywy, wszelkiej wykładni przyjętej przez sąd wyższej instancji, którą sądy te powinny stosować na podstawie prawa krajowego, jeżeli wykładnia ta nie jest zgodna z daną decyzją ramową (zob. podobnie wyroki: z dnia 19 kwietnia 2016 r., *DI*, C-441/14, EU:C:2016:278, pkt 33; a także z dnia 29 czerwca 2017 r., *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 35, 36).
- 79 Z powyższego wynika, że sąd krajowy nie może skutecznie stwierdzić, iż nie można dokonać wykładni przepisu prawa krajowego zgodnie z prawem Unii jedynie ze względu na to, że do tej pory niezmiennie interpretowano ten przepis w sposób niezgodny z prawem Unii (wyroki: z dnia 8 listopada 2016 r.,

Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, pkt 69; z dnia 6 listopada 2018 r., Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, pkt 60) lub że był stosowany w taki sposób przez właściwe organy krajowe.

- 80 Co się tyczy w niniejszym przypadku obowiązku dokonania wykładni prawa niderlandzkiego, a w szczególności OLW, w sposób zgodny z decyzją ramową 2002/584, należy wskazać, co następuje.
- 81 W pkt 37 wyroku z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), Trybunał stwierdził, że ciążący na sędzie krajowym obowiązek zapewnienia pełnej skuteczności decyzji ramowej 2002/584 nakłada na Królestwo Niderlandów obowiązek wykonania ENA, którego dotyczy postępowanie główne, a w przypadku odmowy – obowiązek zapewnienia skutecznego wykonania kary orzeczonej w Polsce wobec D.A. Popławskiego.
- 82 Należy bowiem przypomnieć, że bezkarność osoby, której wniosek dotyczy, byłaby niezgodna z celem realizowanym zarówno przez decyzję ramową 2002/584 (zob. podobnie wyroki: z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 23; z dnia 13 grudnia 2018 r., Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, pkt 47), jak i przez art. 3 ust. 2 TUE, zgodnie z którym Unia zapewnia swoim obywatelom przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości bez granic wewnętrznych, w której zagwarantowana jest swoboda przepływu osób, w powiązaniu z właściwymi środkami w odniesieniu do kontroli granic zewnętrznych, jak również zapobiegania i zwalczania przestępczości [wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., Generalstaatsanwaltschaft (Warunki pozbawienia wolności na Węgrzech), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, pkt 86].
- 83 Trybunał podkreślił również, że obowiązek, o którym mowa w pkt 81 niniejszego wyroku, nie ma żadnego wpływu na ustalenie odpowiedzialności karnej D.A. Popławskiego, jaka wynika z wyroku wydanego wobec niego w dniu 5 lutego 2007 r. przez Sąd Rejonowy w Poznaniu, i nie można go uznać a fortiori za zaostrenie tej odpowiedzialności w rozumieniu pkt 75 niniejszego wyroku (wyrok z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 37).
- 84 Z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi wynika, że sąd odsyłający wydaje się wykluczać możliwość stosowania OLW w taki sposób, by rozpatrywany w postępowaniu głównym ENA został wykonany, a D.A. Popławski przekazany polskim organom wymiaru sprawiedliwości, gdyż przeciwnym razie sąd ten musiałby dokonać wykładni contra legem.
- 85 W związku z tym, nawet jeśli wykładnia prawa krajowego prowadząca do wykonania ENA wydanego przeciwko D.A. Popławskiemu okaże się rzeczywiście niemożliwa, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego, do sądu tego należy jeszcze dokonanie wykładni właściwych przepisów niderlandzkich, a w szczególności art. 6 OLW, na podstawie którego odmówiono przekazania D.A. Popławskiego organom polskim, w możliwie najszerszym zakresie w taki sposób, aby zastosowanie tego uregulowania umożliwiło, poprzez rzeczywiste przejęcie wykonania w Niderlandach orzeczonej wobec D.A. Popławskiego kary pozbawienia wolności, uniknięcie bezkarności tego ostatniego, a tym samym osiągnięcie rozwiązania zgodnego z celem wyznaczonym w decyzji ramowej 2002/584, jak zostało to przypomniane w pkt 82 niniejszego wyroku.
- 86 W tym względzie, jak przypomniał Trybunał w pkt 23 swojego wyroku z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), nie można uznać za zgodne ze wspomnianą decyzją ramową uregulowania państwa członkowskiego, które, tak jak art. 6 OLW, wprowadza w życie podstawę fakultatywnej odmowy wykonania ENA w celu wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności, zawartą w art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584, i przewiduje, że organy sądowe tego państwa są w każdym razie zobowiązane do odmowy wykonania ENA, w przypadku gdy osoba, której dotyczy ENA, mieszka w tym państwie członkowskim, przy czym organy te nie korzystają z żadnego swobodnego uznania, a wspomniane

państwo członkowskie nie zobowiązuje się do zapewnienia rzeczywistego wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec tej osoby, stwarzając w ten sposób ryzyko bezkarności wspomnianej osoby ściganej.

- 87 W tych okolicznościach należy przypomnieć, że Trybunał, do którego zwrócono się o udzielenie sądowi krajowemu przydatnych odpowiedzi w ramach odesłania prejudycjalnego, może dostarczyć wyjaśnień, które mogą być pomocne dla sądu odsyłającego, i wskazać mu, jaka wykładnia prawa krajowego spełni ciążący na tym sądzie obowiązek wykładni tego prawa zgodnie z prawem Unii (wyrok z dnia 17 października 2018 r., Klohn, C-167/17, EU:C:2018:833, pkt 68).
- 88 W niniejszym przypadku, co się tyczy przede wszystkim obowiązku ustanowionego w art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 i przypomnianego w pkt 86 niniejszego wyroku, polegającego na zapewnieniu, w przypadku odmowy wykonania ENA, rzeczywistego przejścia przez wykonujące nakaz państwo członkowskie wykonania kary pozbawienia wolności, należy przypomnieć, że obowiązek ten wymaga w zamian prawdziwego jednostronnego zobowiązania się przez to państwo do zapewnienia wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec osoby, której dotyczy ENA, tak że w każdym razie nie można uznać, że sama okoliczność, iż państwo to deklaruje swoją gotowość do zapewnienia wykonania tej kary, uzasadnia taką odmowę. Wynika z tego, że każda odmowa wykonania ENA musi zostać poprzedzona weryfikacją przez wykonujący nakaz organ sądowy możliwości rzeczywistego wykonania kary zgodnie z jego prawem krajowym (wyrok z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 22).
- 89 Otóż z pkt 38 wyroku z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), wynika, że zdaniem sądu odsyłającego oświadczenia, na podstawie którego Openbaar Ministerie (prokuratura, Niderlandy) informuje wydający nakaz organ sądowy o gotowości na podstawie art. 6 ust. 3 OLW, w brzmieniu obowiązującym do chwili wejścia w życie WETS, do przejścia wykonania kary na podstawie rozpatrywanego w postępowaniu głównym ENA, nie można interpretować w ten sposób, że stanowi ono prawdziwe zobowiązanie Królestwa Niderlandów do wykonania tej kary, chyba że art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 można uznać za podstawę prawną w konwencji w rozumieniu wspomnianego art. 6 ust. 3 OLW dla rzeczywistego wykonania takiej kary w Niderlandach.
- 90 Pomimo że wyłącznie do sądu odsyłającego należy ocena, czy prawo niderlandzkie można interpretować w ten sposób, że decyzję ramową 2002/584 można utożsamić z taką podstawą prawną w konwencji do celów stosowania art. 6 ust. 3 OLW, w brzmieniu obowiązującym do czasu wejścia w życie WETS, Trybunał orzekł już, że prawo Unii nie sprzeciwia się takiemu utożsamieniu.
- 91 Po pierwsze bowiem, jak wynika z orzecznictwa Trybunału, zgodnie z motywami 5, 7 i 11 oraz art. 1 ust. 1 i 2 decyzji ramowej 2002/584 decyzja ta zastępuje w stosunkach między państwami członkowskimi wszystkie wcześniejsze instrumenty dotyczące ekstradycji, łącznie z konwencjami, które istniały w tym zakresie pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi. Ponadto ponieważ wspomniana decyzja ramowa współistnieje – posiadając jednocześnie własny określony przez prawo Unii reżim prawny – z konwencjami o ekstradycji wiążącymi poszczególne państwa członkowskie z państwami trzecimi, utożsamienie decyzji ramowej 2002/584 z taką konwencją nie wydaje się z góry wykluczone [zob. podobnie wyroki: z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 41; z dnia 25 lipca 2018 r., Minister for Justice and Equality (Nieprawidłowości w systemie sądownictwa), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, pkt 39].
- 92 Po drugie, Trybunał orzekł również, że decyzja ramowa 2002/584 nie zawiera żadnego przepisu pozwalającego na stwierdzenie, że stoi ona na przeszkodzie temu, aby zawarte w art. 6 ust. 3 OLW, w brzmieniu obowiązującym do chwili wejścia w życie WETS, wyrażenie „inna mająca zastosowanie konwencja” interpretować w ten sposób, iż obejmuje ono także art. 4 pkt 6 tej decyzji ramowej, ponieważ taka wykładnia pozwalałaby na zapewnienie, że wykonujący nakaz organ sądowy skorzysta z możliwości odmówienia wykonania ENA tylko pod warunkiem zapewnienia rzeczywistego wykonania

w Niderlandach orzeczonej wobec D.A. Popławskiego kary pozbawienia wolności oraz na osiągnięcie w ten sposób rozwiązania zgodnego z celem wyznaczonym w tej decyzji ramowej (wyrok z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 42).

- 93 Z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że sąd odsyłający potwierdza, iż takie utożsamienie, zgodnie z dokonaną przez niego wykładnią prawa niderlandzkiego, pozwoliłoby na zapewnienie, że kara, na którą skazano D.A. Popławskiego, zostanie rzeczywiście wykonana w Niderlandach. Sąd ten zauważa jednak, że minister, który brał udział w postępowaniu głównym na podstawie art. 6 ust. 4 OLW, uważa, iż decyzja ramowa 2002/584 nie jest konwencją w rozumieniu art. 6 ust. 3 OLW, w brzmieniu obowiązującym do chwili wejścia w życie WETS.
- 94 W tym względzie należy przypomnieć, po pierwsze, jak podkreślono w pkt 72 niniejszego wyroku, że obowiązek dokonywania wykładni prawa krajowego w sposób zgodny z decyzją ramową 2002/584 ciąży na wszystkich organach państw członkowskich, w tym, w niniejszym przypadku, również na ministrze. Jest on zatem zobowiązany, podobnie jak organy wymiaru sprawiedliwości, do dokonywania wykładni prawa niderlandzkiego w miarę możliwości w świetle brzmienia i celu tej decyzji ramowej, tak aby umożliwić, poprzez przejęcie wykonania w Niderlandach orzeczonej wobec D.A. Popławskiego kary pozbawienia wolności, zapewnienie skuteczności decyzji ramowej 2002/584, co gwarantuje wykładni art. 6 ust. 3 OLW, w brzmieniu obowiązującym do czasu wejścia w życie WETS, przypomniana w pkt 92 niniejszego wyroku.
- 95 Po drugie, okoliczność, że wykładnię prawa krajowego, która jest niezgodna z prawem Unii, wspiera minister, nie stanowi w żadnym razie przeszkody dla obowiązku wykładni zgodnej, który ciąży na sądzie odsyłającym.
- 96 Jest tak tym bardziej, że decyzja ramowa 2002/584 ustanawia mechanizm współpracy między organami sądowymi państw członkowskich oraz że orzeczenie w sprawie wykonania ENA musi zostać wydane przez organ sądowy spełniający wymogi skutecznej ochrony sądowej – w tym gwarancji niezawisłości – tak aby cała procedura uregulowana w tej decyzji ramowej była wykonywana pod kontrolą sądową [zob. podobnie wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., Minister for Justice and Equality (Nieprawidłowości w systemie sądownictwa), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, pkt 56]. Z powyższego wynika, że ponieważ minister nie jest organem sądowym w rozumieniu wspomnianej decyzji ramowej (zob. podobnie wyrok z dnia 10 listopada 2016 r., Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, pkt 45), orzeczenia w sprawie wykonania ENA wydanego przeciwko D.A. Popławskiemu nie można uzależniać od wykładni, jaką minister nadaje art. 6 ust. 3 OLW.
- 97 W związku z tym sąd odsyłający w postępowaniu głównym nie może skutecznie twierdzić, iż nie może interpretować rzeczonego art. 6 ust. 3 zgodnie z prawem Unii tylko ze względu na fakt, że przepisowi temu minister nadał wykładnię, która jest niezgodna z tym przepisem (zob. analogicznie wyrok z dnia 8 listopada 2016 r., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, pkt 69).
- 98 Z powyższego wynika, że jeżeli sąd odsyłający dojdzie do wniosku, że decyzję ramową 2002/584 można utożsamić, zgodnie z uznanymi w prawie niderlandzkim metodami wykładni, z konwencją, do celów stosowania art. 6 ust. 3 OLW, w brzmieniu obowiązującym do czasu wejścia w życie WETS, sąd ten będzie zobowiązany zastosować interpretowany w ten sposób wspomniany przepis w ramach sporu w postępowaniu głównym, nie biorąc pod uwagę tego, że minister sprzeciwia się takiej wykładni.
- 99 Jeśli chodzi następnie o ustanowiony w art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 i przypomniany w pkt 86 niniejszego wyroku obowiązek zapewnienia wykonującemu nakaz organowi sądowemu możliwości korzystania w ramach wprowadzenia w życie podstawy fakultatywnej odmowy wykonania ENA, o której mowa w tym przepisie, ze swobodnego uznania, należy przypomnieć przede wszystkim, że organ ten powinien uwzględnić cel, do jakiego zmierza ustanowiona w tym zakresie podstawa fakultatywnej odmowy wykonania, który, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, polega na

umożliwieniu wykonującemu nakaz organowi sądowemu przypisania szczególnej wagi zwiększeniu szans resocjalizacji osoby, której dotyczy ENA, po wykonaniu kary, na którą osoba ta była skazana (wyrok z dnia 29 czerwca 2017 r., Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, pkt 21).

- 100 Z powyższych rozważań wynika, że z przyznanej wykonującemu nakaz organowi sądowemu możliwości odmówienia na podstawie wspomnianego art. 4 pkt 6 przekazania osoby, której dotyczy nakaz, można skorzystać wyłącznie wtedy, gdy ten organ sądowy – po zweryfikowaniu, po pierwsze, czy osoba ta przebywa w wykonującym nakaz państwie członkowskim, jest jego obywatelem lub ma w nim miejsce zamieszkania, a po drugie, czy kara pozbawienia wolności orzeczona w wydającym nakaz państwie członkowskim wobec tej osoby może zostać rzeczywiście wykonana w wykonującym nakaz państwie członkowskim – stwierdzi, że istnieje uzasadniony interes w tym, by kara orzeczona w wydającym nakaz państwie członkowskim została wykonana na terytorium wykonującego nakaz państwa członkowskiego (wyrok z dnia 13 grudnia 2018 r., Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, pkt 37).
- 101 Do sądu odsyłającego należy zatem dokonanie wykładni prawa krajowego w sposób w możliwie największym zakresie zgodny z wymogiem przypomnianym w poprzednim punkcie.
- 102 Sąd ten powinien przynajmniej przyjąć wykładnię swojego prawa krajowego umożliwiającą mu osiągnięcie rozwiązania, które w sprawie w postępowaniu głównym nie będzie sprzeczne z celem wyznaczonym w decyzji ramowej 2002/584. Obowiązek wykładni zgodnej obowiązuje tak długo, jak długo prawo krajowe można zastosować w sposób, który doprowadziłby do rezultatu zgodnego z celem wytyczonym przez tę decyzję ramową (zob. podobnie wyrok z dnia 8 listopada 2016 r., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, pkt 66).
- 103 W tym względzie z warunków dotyczących wprowadzania w życie podstawy fakultatywnej odmowy wykonania ENA, o której mowa w art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584, wynika, że prawodawca Unii chciał uniknąć wszelkiego ryzyka bezkarności osoby, której wniosek dotyczy (zob. podobnie wyrok z dnia 13 grudnia 2018 r., Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, pkt 47), zgodnie z ogólnym celem wspomnianej decyzji ramowej, podkreślonym w pkt 82 niniejszego wyroku.
- 104 Tymczasem wykładnia art. 6 OLW, zgodnie z którą sąd odsyłający nie może w żadnym wypadku wykonać ENA wydanego przeciwko D.A. Popławskiemu, nie stoi koniecznie na przeszkodzie temu, aby wszelkie ryzyko bezkarności D.A. Popławskiego zostało wykluczone oraz aby w związku z tym zarówno cel wyznaczony w tej decyzji ramowej, jak i obowiązek, jaki ona nakłada, w niniejszym przypadku w Królestwie Niderlandów, wspomniane w pkt 81 i 82 niniejszego wyroku, zostały spełnione.
- 105 Natomiast wymóg, by dla uznania, że wykładnia art. 6 OLW jest zgodna z prawem Unii, przepis ten przyznawał sądowi odsyłającemu zakres swobodnego uznania, zezwalający mu na wykonanie ENA wydanego przeciwko D.A. Popławskiemu w przypadku, gdy stwierdzi, iż nie istnieje żaden uzasadniony interes w tym, by kara, na którą ten ostatni został skazany, została wykonana w Niderlandach, mógłby uniemożliwiać – jeśli prawa krajowego nie można by interpretować zgodnie z takim wymogiem – biorąc pod uwagę brak bezpośredniej skuteczności decyzji ramowej 2002/584, nie tylko przekazanie D.A. Popławskiego polskim organom wymiaru sprawiedliwości, lecz również faktyczne wykonanie kary w Niderlandach.
- 106 Otóż nałożenie takiego wymogu prowadziłby do bezkarności osoby, której dotyczy wnioski, oraz stałoby w sprzeczności z celem wyznaczonym w decyzji ramowej 2002/584 i obowiązkiem, jaki ona nakłada, w niniejszym przypadku w Niderlandach, wspomnianymi w pkt 81 i 82 niniejszego wyroku.
- 107 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że sąd odsyłający przyjmie wykładnię prawa niderlandzkiego, która jest zgodna z celami realizowanymi przez decyzję ramową 2002/584, interpretując to prawo w ten sposób, iż odmowa wykonania ENA, którego dotyczy postępowanie główne, wydanego przez

Rzeczpospolitą Polską jest możliwa tylko wówczas, gdy zostanie zapewnione, że kara pozbawienia wolności, na którą został skazany D.A. Popławski, zostanie rzeczywiście wykonana w Niderlandach, i to nawet jeśli wspomniane prawo przewiduje, że odmowa ta następuje w sposób automatyczny.

- 108 W świetle informacji przedstawionych w postanowieniu odsyłającym taka wykładnia prawa niderlandzkiego zgodna z art. 4 pkt 6 decyzji ramowej 2002/584 wydaje się możliwa, a tym samym wykonanie w Niderlandach kary pozbawienia wolności, na którą D.A. Popławski został skazany w Polsce, wydaje się dozwolone, czego zbadanie należy jednak do sądu odsyłającego.
- 109 W związku z powyższym na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, że zasadę pierwszeństwa prawa Unii należy interpretować w ten sposób, że nie nakłada ona na sąd krajowy obowiązku odstąpienia od stosowania przepisu prawa krajowego niezgodnego z przepisami decyzji ramowej, takiej jak decyzje ramowe rozpatrywane w postępowaniu głównym, których skutki prawne są utrzymane zgodnie z art. 9 Protokołu (nr 36) w sprawie postanowień przejściowych, załączonego do traktatów, z uwagi na to, iż przepisy te nie wywierają bezpośredniego skutku. Organy państw członkowskich, w tym sądy, są jednak zobowiązane do dokonywania wykładni prawa krajowego w możliwie największym zakresie zgodnej z prawem Unii, umożliwiając osiągnięcie rezultatu zgodnego z celem wyznaczonym w danej decyzji ramowej.

W przedmiocie kosztów

- 110 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

- 1) Artykuł 28 ust. 2 decyzji ramowej Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że oświadczenie złożone przez państwo członkowskie na podstawie tego przepisu, po przyjęciu rzeczony decyzji ramowej, nie może wywierać skutków prawnych.
- 2) Zasadę pierwszeństwa prawa Unii należy interpretować w ten sposób, że nie nakłada ona na sąd krajowy obowiązku odstąpienia od stosowania przepisu prawa krajowego niezgodnego z przepisami decyzji ramowej, takiej jak decyzje ramowe rozpatrywane w postępowaniu głównym, których skutki prawne są utrzymane zgodnie z art. 9 Protokołu (nr 36) w sprawie postanowień przejściowych, załączonego do traktatów, z uwagi na to, iż przepisy te nie wywierają bezpośredniego skutku. Organy państw członkowskich, w tym sądy, są jednak zobowiązane do dokonywania wykładni prawa krajowego w możliwie największym zakresie zgodnej z prawem Unii, umożliwiając osiągnięcie rezultatu zgodnego z celem wyznaczonym w danej decyzji ramowej.

Podpisy